

Conjunctuurbericht, 3^e kwartaal 2018

INHOUDSOPGAVE

Niveau bedrijvigheid daalt

Ook omzetniveau daalt

minder dan voorspeld

Prijzen stijgen

Lager winstniveau

Meer sierteeltvervoerders
sluiten af met winst

Ondernemersvertrouwen
daalt

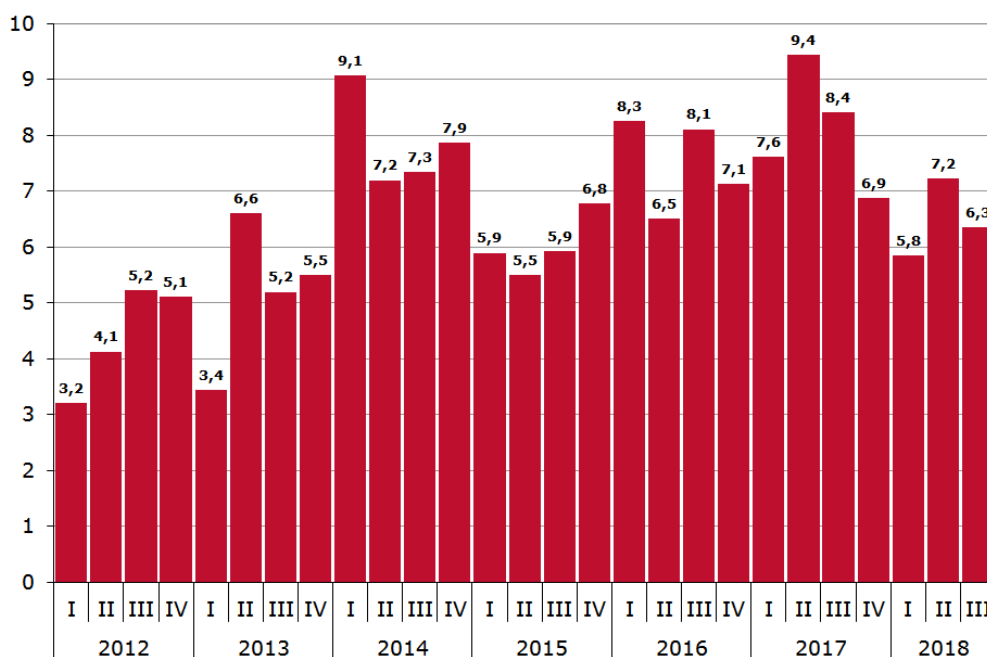
Matig kwartaal

Er kan nog meer bij

Commentaar en
opmerkingen

Het derde kwartaal 2018 zal bij de meeste sierteeltvervoerders niet in het geheugen blijven hangen. Vergeleken met hetzelfde kwartaal van vorig jaar kunnen we stellen dat het een 'mager' kwartaal was. Zowel het niveau van de bedrijvigheid, de omzet als de winst dalen. Ook het prijsniveau laat een daling zien. Hoewel de voorspellingen van sierteeltvervoerders begin juli lager lagen dan we in de praktijk zien, is het ondernemersvertrouwen gedaald, en wel naar het laagste punt in vijf jaar.

Indicator bedrijvigheid (jaarbasis)

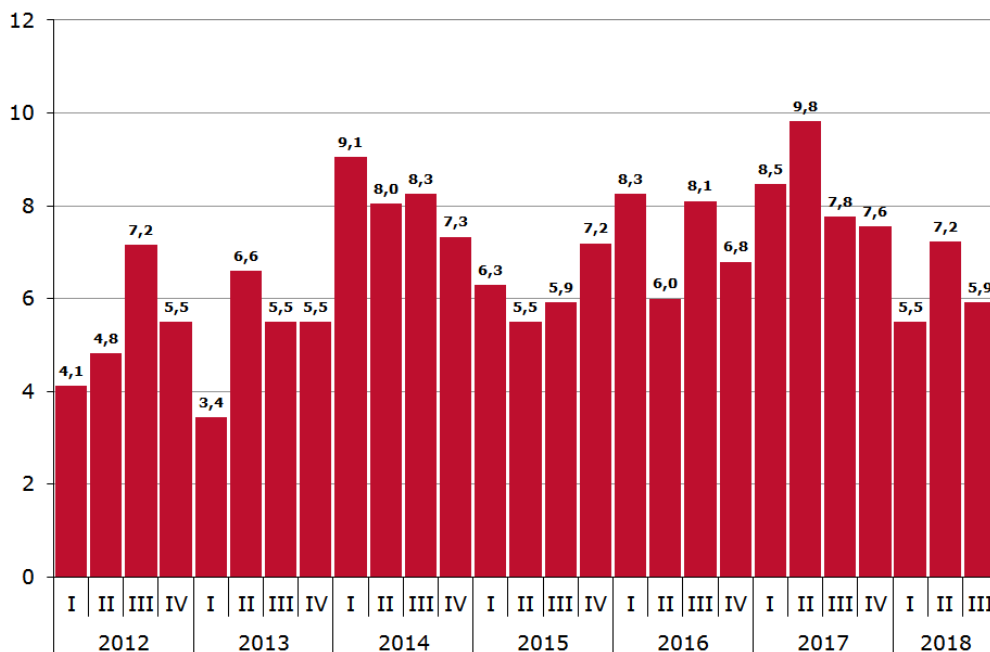
Bedrijvigheid t.o.v. zelfde kwartaal voorgaand jaar

		hoger	gelijk	lager	indicator
2017	III	64,7%	23,5%	11,8%	8,4
2018	II	50,0%	31,3%	18,8%	7,2
verwachting 2018	III	14,3%	57,1%	28,6%	4,7
verwachting 2018	III	30,8%	53,8%	15,4%	6,3
verwachting 2018	IV	50,0%	50,0%	0,0%	8,3

Niveau bedrijvigheid daalt

Hoewel het niveau van bedrijvigheid in het 3^e kwartaal 2018 daalt vergeleken met het voorgaande kwartaal en hetzelfde kwartaal in 2017, komt dit voor een aantal sierteeltvervoerders niet als een verrassing. Eerder voorspelde 29% een daling ten opzichte van het 3^e kwartaal 2017. Daarnaast voorspelde 14% een hogere en 57% een gelijke bedrijvigheid. De praktijk laat een andere verdeling zien. Na het afsluiten van het 3^e kwartaal meldt 31% een hogere, 54% een gelijke, en 15% een lagere bedrijvigheid. De stemmingsindicator voor het niveau van bedrijvigheid daalt van 7,2 naar 6,3. Op basis van de voorspellingen had de stemmingsindicator voor het 3^e kwartaal uitgekomen op 4,7. Voor het laatste kwartaal van dit jaar voorspelt de helft van alle sierteeltvervoerders een hogere en de andere helft voorspelt een gelijke bedrijvigheid ten opzichte van het 4^e kwartaal 2017. Geen enkele sierteeltvervoerder voorziet een daling van de bedrijvigheid.

Indicator omzet (jaarbasis)

Omzet t.o.v. zelfde kwartaal voorgaand jaar

		hoger	gelijk	lager	indicator
2017	III	58,8%	23,5%	17,6%	7,8
2018	II	50,0%	31,3%	18,8%	7,2
verwachting 2018	III	20,0%	40,0%	40,0%	4,4
	III	30,8%	46,2%	23,1%	5,9
verwachting 2018	IV	45,5%	36,4%	18,2%	7,0

Ook omzetniveau daalt minder dan voorspeld

Net als het niveau van de bedrijvigheid daalt ook het omzetniveau minder dan eerder door sierteeltvervoerders is voorspeld. Begin juli voorspelde 20% een hogere, 40% een gelijke en 40% een lagere omzet in het 3^e kwartaal 2018 ten opzichte van hetzelfde kwartaal een jaar eerder. De stemmingsindicator voor het omzetniveau zou met deze verdeling uitkomen op 4,4. Maar de praktijk laat een positiever beeld zien. 31% van alle sierteeltvervoerders zag zijn omzet stijgen ten opzichte van het 3^e kwartaal 2017, 46% maakt melding van een gelijke, en 23% meldt een lagere omzet. De stemmingsindicator voor het omzetniveau daalt van 7,2 naar 5,9. Voor het 4^e kwartaal voorspelt 46% een hogere, 36% een gelijke en 23% een lagere omzet ten opzichte van het 4^e kwartaal 2017.

Omzetontwikkeling* ten opzichte van hetzelfde kwartaal, een jaar eerder

2015				2016				2017				2018		
II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	
2,3%	1,3%	6,3%	3,2%	1,5%	2,9%	1,9%	4,2%	6,8%	3,1%	2,5%	-0,2%	3,4%	1,1%	

*De omzetpercentages in deze tabel hebben betrekking op een rekenkundig gemiddelde

De gemiddelde omzet (rekenkundig gemiddelde) binnen het sierteeltvervoer komt voor het 3^e kwartaal uit op +1,1%. In het voorgaande kwartaal werd er een gemiddelde omzet gerealiseerd van 3,4%.

Begripsomschrijving:

De **Stemmingsindicator** zoals in dit bericht bedoeld, stelt TLN samen uit het percentage positieve en negatieve respondenten ten opzichte van het totaal aantal respondenten, waarbij de uitkomst wordt gewogen. Het minimum is 0, maximum is 10

Bedrijvigheid = Mate waarin personeel en materieel actief worden ingezet (hoog/laag) voor het uitvoeren van het aantal toegenomen/afgenomen opdrachten

Omzet = Totaal van alle opbrengsten, behaald uit uitgevoerde opdrachten in een bepaalde periode

Winst = Restant van alle opbrengsten minus alle kosten in een bepaalde periode

Vrachtprijs = Prijs per eenheid (km, uur, m2, etc.) die afgesproken en gerekend wordt voor een uitgevoerde opdracht

Vertrouwen (ondernemersvertrouwen) = Mate waarin de ondernemer rekt op een bedrijfseconomisch goede/slechte komende periode

Kostprijs = Totaal van alle gemaakte kosten om een opdracht uit te kunnen voeren

Tevredenheid = Tevredenheid van ondernemers inzake diverse bedrijfsaspecten

Kwartaalbasis = Kwartaal vergeleken met voorgaand kwartaal

Jaarbasis = Kwartaal vergeleken met hetzelfde kwartaal van voorgaand jaar

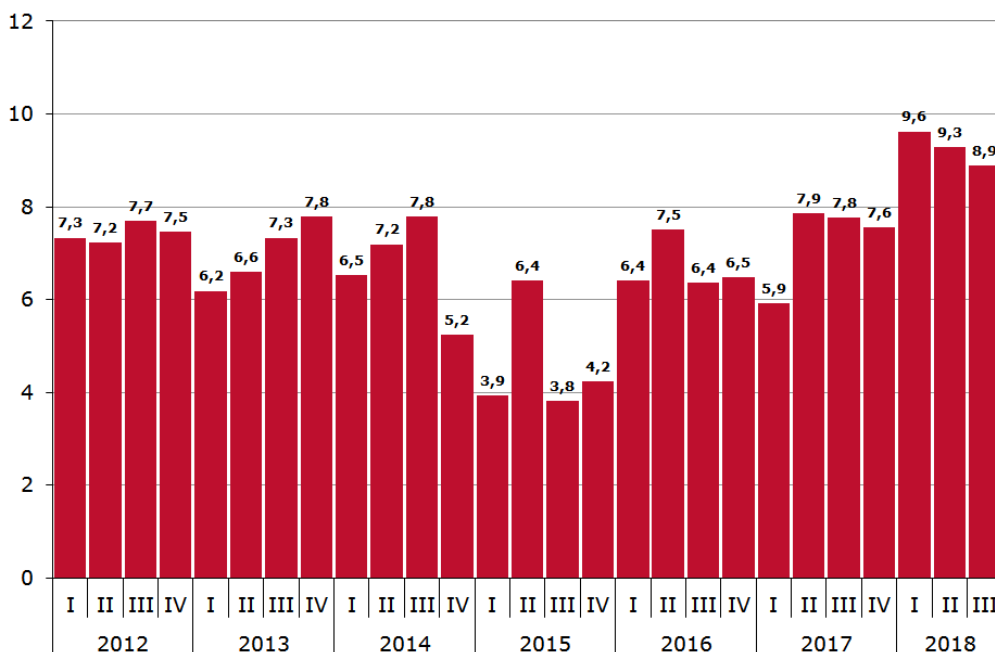
Prijzen t.o.v. zelfde kwartaal voorgaand jaar

		hoger	gelijk	lager	indicator
2017	III	41,2%	58,8%	0,0%	7,8
2018	II	68,8%	31,3%	0,0%	9,3
verwachting 2018	III	26,7%	73,3%	0,0%	7,0
	III	61,5%	38,5%	0,0%	8,9
verwachting 2018	IV	38,5%	61,5%	0,0%	7,6

Prijzen stijgen

Met een aandeel van 62% meldt een groot aantal sierteeltvervoerders dat de prijzen in 3^e kwartaal 2018 zijn gestegen. Voornamelijk zijn de prijzen (deels) aangepast aan de stijgende brandstofprijs, aldus het commentaar van een aantal ondernemers. Daarnaast meldt 39% gelijke prijzen. Eerder voorspelde 27% hogere en 73% gelijke prijzen. De stemmingsindicator voor het prijsniveau daalt van 9,3 naar 8,9. Voor het 4^e kwartaal voorspelt 38% hogere en 62% gelijke prijzen.

Indicator prijzen (jaarbasis)

Winst t.o.v. zelfde kwartaal voorgaand jaar

		hoger	gelijk	lager	indicator
2017	III	58,8%	29,4%	11,8%	8,1
2018	II	31,3%	43,8%	25,0%	5,8
verwachting 2018	III	6,7%	60,0%	33,3%	4,0
	III	30,8%	38,5%	30,8%	5,5
verwachting 2018	IV	16,7%	50,0%	33,3%	4,6

Lager winstniveau

Vergeleken met het voorgaande kwartaal en hetzelfde kwartaal van vorig jaar is het winstniveau in het 3^e kwartaal 2018 gedaald. Deze daling is een stuk minder heftig dan sierteeltvervoerders eerder hadden voorspeld. Begin juli voorspelde 7% een hogere, 60% een gelijke en 33% een lagere winst ten opzichte van het 3^e kwartaal in 2017. Maar in de praktijk meldt 31% een hogere, 38% een gelijke en 31% een lagere winst op jaarbasis. De stemmingsindicator voor het winstniveau daalt van 5,8 naar 5,5. Voor het 4^e kwartaal voorspelt 17% van alle sierteeltvervoerders een hogere, 50% een gelijke en 33% een lagere winst ten opzichte van het 4^e kwartaal 2017.

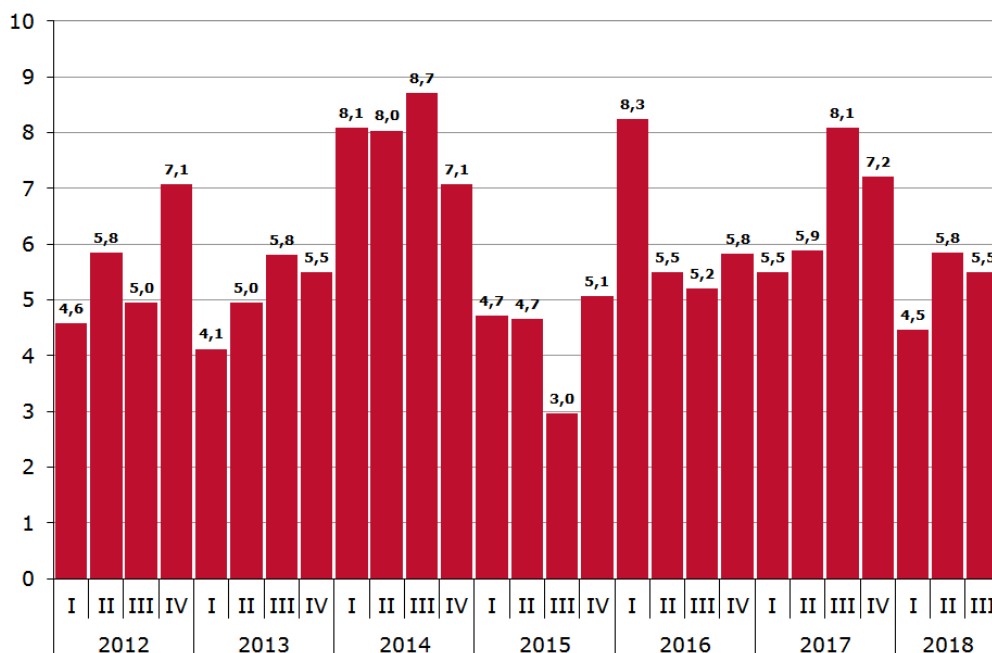
Financiële kwartaalafsluiting

kwartaal:	2015 IV	2016 I	II	III	IV	2017 I	II	III	IV	2018 I	II	III
Winst	66,7%	33,3%	90,9%	58,8%	47,1%	69,2%	84,6%	78,6%	56,3%	56,3%	68,8%	75,0%
Quitte	8,3%	16,7%	9,1%	11,8%	23,5%	0,0%	15,4%	7,1%	25,0%	6,3%	18,8%	8,3%
Verlies	25,0%	50,0%	0,0%	29,4%	29,4%	30,8%	0,0%	14,3%	18,8%	37,5%	12,5%	16,7%
Indicator:	7,3	3,7	10,0	6,5	5,2	7,6	9,3	8,6	6,2	6,2	7,6	8,3

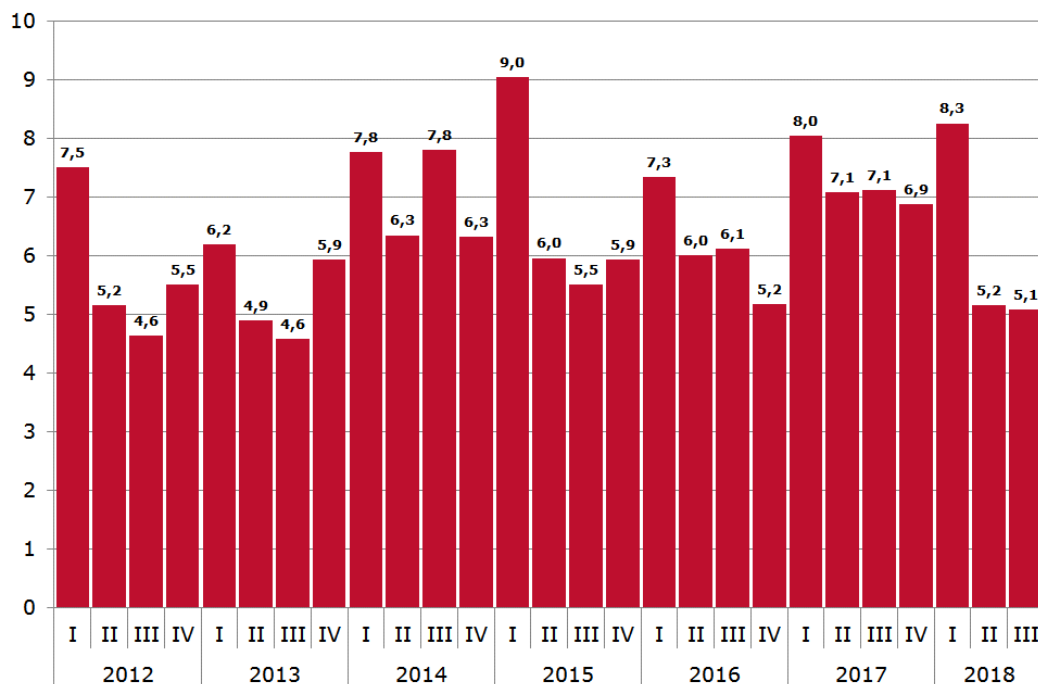
Meer sierteeltvervoerders sluiten af met winst

Ondanks het lagere winstniveau is het aantal sierteeltvervoerders dat het kwartaal met winst afsluit gestegen van 69% naar 75%. Het aantal sierteeltvervoerders dat quite speelt, daalt van 19% naar 8% en het aantal dat het kwartaal met verlies afsluit, stijgt van 13% naar 17%. De stemmingsindicator met betrekking tot de financiële kwartaalafsluiting stijgt van 7,6 naar 8,3.

Indicator winst (jaarbasis)

Indicator ondernemersvertrouwen in het sierteeltvervoer

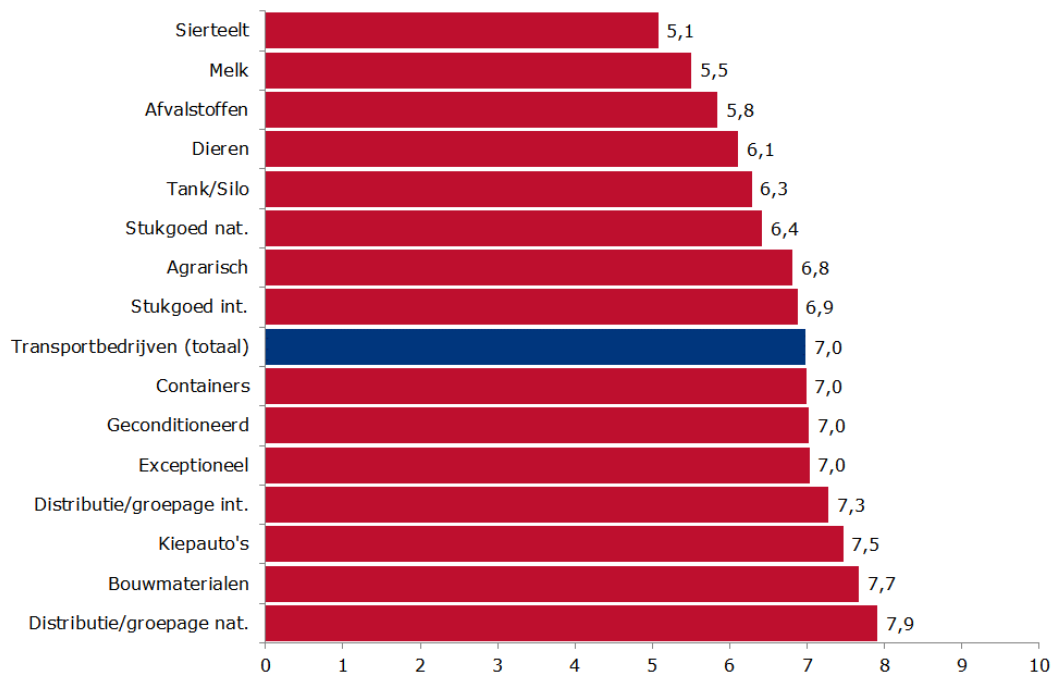

Ondernemersvertrouwen daalt

Het vertrouwen van sierteeltvervoerders in de huidige stand van de economie en de ontwikkeling ervan in de nabije toekomst daalt in het 3^e kwartaal naar het laagste punt sinds het 3^e kwartaal 2013. De stemmingsindicator met betrekking tot het ondernemersvertrouwen daalde in het 2^e kwartaal al van 8,3 in het 1^e kwartaal naar 5,2. De indicator voor het 3^e kwartaal komt uit op 5,1. Op basis van opmerkingen spelen lage prijzen, een magere winstmarge en stijgende kosten mogelijk een rol in het ondernemersvertrouwen. Voor een aantal sierteeltvervoerders speelt ook de Brexit een rol. Hoewel het Verenigd Koninkrijk nog in de Europese Unie zit, is het al een tijdje te merken dat de Brexit er aan komt. De waarde van het

pond is namelijk flink gedaald. Sinds 2015 gemiddeld met 22%. Hierdoor zijn de prijzen van bloemen in het Verenigd Koninkrijk met $\pm$ 15% gestegen. Het gevolg hiervan is minder afzet van bloemen in het Verenigd Koninkrijk, dus ook minder transport.

Stemmingsindicator transportondernemersvertrouwen per vervoerdeelmarkt Q3-2018

Geen stemmingsindicator van bedrijven in het vervoer van levende dieren, melk (RMO) en Ferry transport i.v.m. lage respons

Als we het vertrouwen van transportondernemers verdelen in qua volume belangrijkste deelmarkten, dan is het vertrouwen van sierteeltvervoerders met een stemmingsindicator van 5,1 het laagste. Het meeste vertrouwen hebben transportondernemers in het binnenlandse distributie-/groepagevervoer met een indicator van 7,9.

Bedrijfseconomisch oordeel afgelopen kwartaal

kwartaal:	2016		2017				2018		
	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III
Zeer goed kwartaal	5,3%	5,9%	15,4%	14,3%	5,9%	6,3%	12,5%	6,3%	0,0%
Goed kwartaal	47,4%	29,4%	38,5%	57,1%	52,9%	25,0%	25,0%	43,8%	38,5%
Normaal kwartaal	26,3%	41,2%	30,8%	28,6%	41,2%	62,5%	31,3%	43,8%	46,2%
Slecht kwartaal	21,1%	23,5%	15,4%	0,0%	0,0%	6,3%	31,3%	6,3%	15,4%
Zeer slecht kwartaal	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Indicator:	7,5	6,5	8,5	10,0	9,1	7,2	6,5	8,3	6,8

Matig kwartaal

Het oordeel van sierteeltvervoerders over het 3^e kwartaal 2018 is met een stemmingsindicator van 6,8 matig te noemen, zeker vergeleken met de indicator met betrekking tot het oordeel over het 2^e kwartaal 2018, toen de indicator uitkwam op 8,3. Van alle sierteeltvervoerders oordeelt 39% positief over het 3^e kwartaal, 46% oordeelt neutraal en 15% oordeelt negatief.

Ordervoorraad (orderportefeuille) voor de komende periode

	2016	2017	II	III	IV	2018		
	IV	I				I	II	III
Ruim voldoende opdrachten <i>(zeer veel, meer dan genoeg)</i>	0,0%	7,9%	9,1%	0,0%	0,0%	35,7%	6,7%	0,0%
Voldoende opdrachten <i>(veel, genoeg)</i>	46,7%	68,4%	63,6%	62,5%	66,7%	42,9%	53,3%	46,2%
Niet veel, niet weinig	26,7%	18,4%	27,3%	37,5%	26,7%	21,4%	33,3%	38,5%
Onvoldoende opdrachten <i>(te weinig)</i>	6,7%	0,0%	0,0%	0,0%	6,7%	0,0%	6,7%	15,4%
Ruim onvoldoende opdrachten <i>(veel te weinig)</i>	20,0%	5,3%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Indicator:	5,5	9,6	10,0	8,9	8,8	10,0	8,8	7,2

Colofon

Het Conjunctuurbericht Nederlands Beroepsgoederenvervoer over de weg, deelmarktrapportage Sierteeltvervoer is een uitgave van Transport en Logistiek Nederland. De gegevens in dit conjunctuurbericht zijn gebaseerd op resultaten uit een enquête die elk kwartaal wordt afgenomen onder leden van de verenigde Sierteeltvervoerders (VSV). De gegevens in deze uitgave hebben betrekking op de periode juli t/m september 2018.

Hoewel bij het samenstellen van dit conjunctuurbericht de uiterste zorgvuldigheid is betracht, wordt aansprakelijkheid voor eventuele onjuistheden door Transport en Logistiek Nederland niet aanvaard, noch aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die het directe of indirecte gevolg is van handelingen en/of beslissingen die (mede) gebaseerd zijn op de informatie in dit bericht.

Uitgave

Transport en Logistiek Nederland,
afdeling Research,
Boris Pasternaklaan 22,
Postbus 3008, 2700 KS Zoetermeer,
Telefoon 088 4567111, fax 088
4567200

Onderzoek

Afdeling Research, Eric Doppert

Samenstelling en redactie

Afdeling Research, Eric Doppert

Nadere inlichtingen

Afdeling Research, telefoon 088
4567126, E-mail: edoppert@tln.nl

© Bronvermelding is verplicht.
Verveelvoudiging voor eigen gebruik
of intern gebruik is toegestaan.

Er kan nog meer bij

Er kan nog meer bij als we het hebben over de orderportefeuille van bedrijven in het sierteeltvervoer. De stemmingsindicator met betrekking tot de orderportefeuille daalt van 8,8 naar 7,2. Begin juli sprak 46% van alle sierteeltvervoerders over voldoende opdrachten voor het 4^e kwartaal 2018, 39% sprak over niet veel, maar ook niet over weinig opdrachten en 15% sprak over onvoldoende opdrachten.

Ontwikkeling aantal respondenten (sierteeltvervoer) op TLN Conjuncturenquête

2013				2014				2015				2016				2017				2018			
III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III			
18	16	14	12	12	23	14	13	13	15	11	11	19	17	13	14	17	19	16	16	13			

Dit bericht is samengesteld op basis van een enquête waaraan 13 sierteeltvervoerders hebben meegeewerkt. De uitkomsten zijn door de lage respons niet representatief voor het totale economische 'beeld' binnen de deelmarkt sierteeltvervoer. De uitkomsten van de enquête m.b.t. het 3^e kwartaal 2018 geven slechts een indicatie over een waarschijnlijke economische ontwikkeling binnen het sierteeltvervoer.

Commentaar en opmerkingen:

- Ben benieuwd wat er met de brandstofkosten gaat gebeuren
- Brandstoftoeslag stijgt dus de prijzen ook
- De Brexit geeft even een paar procent minder, maar de handel vindt zijn weg wel, dat is geen probleem. Wel worden we platgedrukt door de regeldrift, en de belastingdruk, hoe anders is dat in de luchtvaart, met onbelaste kerosine
- De stijgingen die we doorvoeren zijn altijd te laag, we liggen te ver achter. File druk, personeel kost meer w.v. schaarste, administratieve druk neemt ook toe
- Diesel olie blijft stijgen
- File s verziekt veel, mede de regeldruk , en personeel denkt te luxe.
- Mijn mening is dat TLN AGRESSIEVER moet lobbyen, en de vraag moet stellen waarom vliegtuig benzine onbelast is, voor ons onverteerbaar. Een vliegtuig vervuult op 10 km hoogte , en het vliegen neemt maar toe, het is idioot dat een student voor 80 euro een weekend naar Rome vliegt. Leg nou eerst eens 2 cent per liter op de kerosine, dan volgen de andere landen vanzelf, en kan er meer belast worden. DE VERVUILER BETAALT
- Omdat wij een seizoenbedrijf zijn en het 4de kwartaal altijd slecht is. Jaar rond vaste prijzen met minder volume in het 4de kwartaal
- Strategische overname gedaan
- Vraagstelling van de vraag bij 24% (aantal opdrachten gestegen?) klopte niet... Wat nu als het aantal opdrachten is gedaald? -1,6 % was niet in te voeren. De resultaten op die vraag zullen dus niet kloppen.
- We mergelen uit, door de automatisering, dit blijft kosten, en komt niet ten goede van resultaat
- Wij werken met tariefafspraken voor een jaar, alleen de brandstoftoeslag is flexibel
- Zeker op gebied van ervaring in ons vak missen wij vaak bij nieuwe medewerkers. Dit kost dus extra inwergeld (tot wel gemiddeld € 5.000,- per persoon)